



**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Opposita sententia statuitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

& naturam divinam, necessariò etiam ponenda sunt utriusque constitutiva virtualiter distincta; sed pro essentia nullum convenientius est assignabile, quàm esse à se, utpotè perfectio actualissima & præsupposita omni alteri perfectioni attributali: similiter pro constitutivo naturæ rectissime assignatur *intelligere substantiale*; siquidem in divinis non datur principium operandi nisi per modum actus secundi: prima autem operatio & actus vite secundus in pura intelligentia est intelligere, de quibus infer. plura.

§. III.

Opposita sententia statuitur.

10. **H**is non obstantibus ex oppositis fundamentis oppositum statuendum & dicendum; neque duos conceptus objectivos essentia & naturæ ab invicem virtualiter intrinsecè distinctos; neque duplex constitutum utriusque in DEO admitti posse.

Ratio est primò: quòd conceptus inferens imperfectionem in DEUM admitti non potest: sed conceptus essentia præclus à conceptu naturæ infert imperfectionem in DEUM; ergo. Min. probatur, ideò in creaturis essentia virtualiter distinguitur à natura, quia esse est naturà prius, quàm operari, unde eadem entitas ut constituta sub actu essendi, (ubi habet conceptum essentia) nondum concipitur ut habens vel emanans actum operandi; adeoque ut constituta in potentia ad actum operandi. Sed iste conceptus dicit limitationem & imperfectionem repugnantem DEO, quia supponit primò distinctionem realem inter esse & operari: secundò prioritatem naturæ, quæ esse præsupponitur non tantum uni vel alteri, sed omni operationi: tertio conceptum potentialitatis & perfectibilitatis ab actu operandi.

Ac proinde quartò defectum purissimæ vitalitatis, siquidem conceptus cuiuscunque operationis (in qua vita secunda consistit) extra lineam essentia peti debet.

11. Unde *Ratio est secundò*: Vel concipis divinam essentiam in gradu essendi perfectissimo, vel non: si non; nec quidem concipis divinam essentiam; nisi forte conceptu tantum confuso, & solum distincto ex imperfecto modo concipiendi: quia quasunque perfectiones divinas concipimus, debemus concipere per modum purissimæ actualitatis in illa linea; ut si concipis unum, debes concipere omnem possibilem & infinitam perfectionem, quæ in linea unitatis haberi potest: cum ergò gradus essendi pertineat ad lineam essendi, nisi concipias perfectissimum gradum essendi, etiam non concipis essentiam DEI in sua linea infinite perfectam. Si concipis essentiam in gradu essendi perfectissimo constitutam, necessariò exprimis, & concipis ut vitalem & intelligentem; adeoque non concipis essentiam, prout præcindit ab operatione & natura.

12. **C**onfirm. Essentia ut præcindens à natura est radix proprietatum præcindens à radice operationum: sed essentia divina hoc modo non rectè concipitur; ergò. Min. prob. Essentia divina non potest concipi ut præcindens à vitalitate & gradu vitæ; sed hoc modo præcinderet à gradu vitæ:

cum enim vita secunda consistat in operatione, essentia præcindens ab operatione & principio operandi, etiam præcindit à gradu vitæ.

Tertio. Esse à se & intelligere in DEO nec re, nec ratione distinguuntur; ergò nec sunt virtualiter distincta constitutiva, nec ratione ipsorum essentia & natura virtualiter distingui possunt, consequ. est manifesta. antec. inf. probabimus.

Quartò. Natura seu radix operandi saltem secundum communiorem Thomist. in DEO per *AA.* non est virtualiter distincta ab ipsa operatione; siquidem non potest concipi per modum actus primi: ergò etiam essentia non distinguitur virtualiter à natura. Conseq. prob. Ideò non potest natura concipi per modum actus primi, & virtualiter distincta ab operatione intellectiva, quia conciperetur ut incompleta & actuabilis in propria linea: sed etiam essentia, si foret virtualiter distincta à natura, conciperetur ut incompleta & actuabilis in propria linea: nam ultima actualitas essentia vitalis est esse vitale; sed si essentia DEI conciperetur præcisè sub actu essendi, abstrahente ab actu & principio intelligendi, non conciperetur sub illa actualitate essendi vitaliter; ergò non conciperetur ut constituta in ultima actualitate suæ lineæ.

§. IV.

Solvuntur fundamenta contraria.

AD primam rationem contr. sent. nego min. 11. universaliter sumptam. Est enim quòd non tantum actiones virtualiter transeunt, sed etiam aliqua immanentes, prout in decursu patebit, sint ab esse divino virtualiter distinctæ; primum tamen operari, sive illa operatio, quæ dicit actualitatem perfectissimam vitæ intellectualis, videlicet intelligere, non est virtualiter distincta ab esse. Unde etiam linea operativa latissime accepta, quamvis in operationibus consecutivis ad constitutionem esse & vitæ divinæ, admitat distinctionem virtualem à linea entitativa; non tamen eandem distinctionem exigit ex vi suæ lineæ, neque proinde illud axioma: *operari sequitur ad esse*, locum habet, nisi in operationibus creatis, quæ seu actus accidentales radicantur in esse substantiali, & vitam primam substantialem prius naturà supponunt. In divinis autem ad illas tantum operationes pertinet, quæ non constituunt gradum vitæ, sed jam constitutum supponunt. Ad prob. min. nego maj. neque enim ideò rationes entis & actus virtualiter intrinsecè distinguuntur in DEO, quia, secundum Thomisticam doctrinam, inveniuntur realiter separate in materia prima.

Ad confirm. Responsio pater ex dictis. Ad addi 16. tamentum dico: conceptum naturæ non esse relativum, nisi secundum dici, cum sit communis tribus Personis: illud autem axioma est intelligendum de relativis secundum esse.

Ad secundam probationem, eundem patet Respon. 17. fio: esto enim, quòd in creatis natura superaddat operationem ad esse; siquidem ibi omnis operatio est extra lineam essendi; & ideò distinctio naturæ sit distinctio includentis & inclusi; attamen in divinis cum aliqua operatio vitalis necessariò pertineat ad lineam essendi, non potest operatio totaliter ad esse superaddi, neque proinde dari distinctio includentis & inclusi.